

Ciechanów, dnia 27 maja 2024 r.

**Informacja o realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej oraz stanie
bezpieczeństwa sanitarno-weterynaryjnego na terenie powiatu
ciechanowskiego w roku 2023**

Powiat ciechanowski charakteryzuje występowanie dużej ilości gospodarstw rolnych oraz zakładów zajmujących się produkcją lub przetwórstwem żywności pochodzenia zwierzęcego, a żywność produkowana na terenie naszego powiatu trafia na rynek krajowy, europejski i wielu państw świata. W ostatnich latach na terenie Polski występuje wiele przypadków chorób zakaźnych zwierząt. Dlatego też, szczególnie ważne jest przestrzeganie wymagań weterynaryjnych aby ochronić stada na terenie powiatu przed zakażeniami, a żywność pochodzenia zwierzęcego trafiająca do konsumenta była bezpieczna. Bezpieczeństwo sanitarno-weterynaryjne powiatu zależy głównie od świadomości i rzetelności hodowców zwierząt i podmiotów nadzorowanych, ale także od sprawnego działania Inspekcji Weterynaryjnej sprawującej nadzór nad działalnością tych podmiotów.

ZADANIA INSPEKCJI WETERYNARYJNEJ

Organem Inspekcji Weterynaryjnej, która jest niezespoloną jednostką administracji rządowej na terenie powiatu, jest powiatowy lekarz weterynarii.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Ciechanowie, w celu zapewnienia ochrony zdrowia publicznego, realizuje zadania na terenie powiatu ciechanowskiego z zakresu ochrony zdrowia zwierząt oraz bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego oraz żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego znajdujące się w rolniczym handlu detalicznym. Powyższe zadania wykonuje przy pomocy Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Ciechanowie.

Czynności Inspekcji Weterynaryjnej realizowane są w szczególności przez :

- 1) zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, w tym chorób odzwierzęcych;
- 2) badania kontrolne zakażeń zwierząt;
- 3) monitorowanie chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz związanej z nimi oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe:
  - a) u zwierząt,
  - b) w produktach pochodzenia zwierzęcego,
  - c) żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego znajdujące się w rolniczym handlu detalicznym
  - d) w paszach;
- 4) stały nadzór nad ubojem, w tym badanie zwierząt rzeźnych, produktów pochodzenia zwierzęcego i w/w żywności,

5) przeprowadzanie:

a) kontroli weterynaryjnej w handlu i wywozie zwierząt oraz produktów podlegających kontroli weterynaryjnej w handlu,

b) kontroli administracyjnych i kontroli na miejscu przestrzegania wymogów w zakresie określonym w przepisach o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego, jako organ kontroli,

6) sprawowanie nadzoru nad:

a) bezpieczeństwem produktów pochodzenia zwierzęcego, w tym przy ich produkcji i wprowadzaniu na rynek, w szczególności nad wymaganiami weterynaryjnymi w sprzedaży bezpośredniej, rolniczym handlu detalicznym oraz działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej,

b) wprowadzaniem na rynek zwierząt, produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu i produktów pochodnych

c) wytwarzaniem, obrotem i stosowaniem pasz, dodatków stosowanych w żywieniu zwierząt, organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego i pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz nad transgranicznym przemieszczaniem organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego,

d) zdrowiem zwierząt przeznaczonych do rozrodu oraz jakością zdrowotną materiału biologicznego i jaj wylęgowych drobiu,

e) obrotem i ilością stosowanych produktów leczniczych weterynaryjnych,

f) wytwarzaniem i stosowaniem pasz leczniczych,

g) przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt,

h) przestrzeganiem zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz przemieszczaniem zwierząt,

i) przestrzeganiem wymagań weterynaryjnych w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta gospodarskie;

7) prowadzenie monitorowania substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych i skażeń promieniotwórczych u zwierząt, w wydzielinach i wydalinach zwierząt, w tkankach lub narządach zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego i w żywności złożonej. oraz w wodzie przeznaczonej do pojenia zwierząt, a także w paszach;

8) prowadzenie wymiany informacji w ramach systemów wymiany informacji, z organami Unii Europejskiej;

9) przyjmowanie informacji o niebezpiecznych produktach żywnościowych oraz o paszach od organów Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych – w zakresie kompetencji tych inspekcji, a także ocena ryzyka i stopnia zagrożenia spowodowanego niebezpiecznym produktem żywnościowym lub paszą, a następnie przekazywanie tych informacji do kierującego siecią systemu RASFF

W ostatnich latach na terenie Polski występuje wiele przypadków chorób zakaźnych zwierząt (ASF, grypa ptaków, wścieklizna, salmonelloza, SARS-coV).

Dlatego też szczególnie ważne jest przestrzeganie wymagań weterynaryjnych, aby ochronić ludzi i zwierzęta przed zakażeniami oraz zapewnić bezpieczeństwo żywności pochodzenia zwierzęcego trafiającej do konsumenta.

PODMIOTY POD NADZOREM

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Ciechanowie w roku 2023 sprawował nadzór m.in. nad :

- 1873 stadami utrzymującymi 53 004 szt. bydła,
- 161 stadami utrzymujących 54 405 szt. świń,
- 10 stadami utrzymującymi 125 owiec,
- 29 gospodarstwami utrzymującymi 137 kóz,
- 249 pasiekami w których jest 5785 pni pszczelich,
- 2 fermami gęsi, 11 fermami brojlerów gatunku kura (101 kurników), 1 fermą kur niosek towarowych, 1 zakładem odchowu kur hodowlanych oraz 1 zakładem wylęgu drobiu (kurcząt brojlerów), 1 schronisko dla zwierząt, 5 hodowlami psów,
- 13 podmiotami zajmującymi się obrotem zwierząt w tym 5 punktami skupu zwierząt i 8 podmiotami skupującymi zwierzęta bez wykorzystania obiektów,
- 1 miejscem gromadzenia zwierząt,
- 2 miejscami chowu lub hodowli zwierząt dzikich utrzymywanych jak gospodarskie
- 5 podmiotami zajmującymi się wykorzystywaniem materiału biologicznego; 1 centrum pozyskiwania nasienia świń; 1 centrum przechowywania nasienia bydłęcego, oraz 19 punktów kopulacyjnych,
- 13 podmiotami prowadzącymi transport zwierząt (w tym 3 powyżej 8 godzin)

Na terenie powiatu znajduje się też 8 zatwierdzonych zakładów do produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego, w tym rzeźnie, zakłady rozbioru mięsa białego, zakłady rozbioru mięsa czerwonego, zakłady przetwórstwa mięsa, zakłady mleczarskie.

Dodatkowo PLW w Ciechanowie sprawuje nadzór nad podmiotami zarejestrowanymi działającymi w sektorze żywności pochodzenia zwierzęcego t. j. :

- 49 podmiotami transportującymi produkty pochodzenia zwierzęcego,
- 9 podmiotami pośredniczącymi w obrocie produktami pochodzenia zwierzęcego,
- 6 kołami łowieckimi z siedzibą w naszym powiecie pozyskującymi dziczyznę,
- 18 podmiotami prowadzącymi t.z. sprzedaż bezpośrednią,
- 55 podmiotami prowadzącymi rolniczy handel detaliczny,
- 5 podmiotami prowadzącymi t.z. działalność marginalną, ograniczoną, lokalną (MLO),
- 1 punktem skupu dziczyzny,
- 2 punktami odbioru mleka oraz siary,
- 736 gospodarstwami wprowadzającymi mleko do obrotu.

Pod nadzorem Powiatowego Lekarza Weterynarii w Ciechanowie znajdują się także 2 wytwórnie pasz i 2 wytwórnie materiałów paszowych dla zwierząt : 1 młyn

(wspólny nadzór z PPIS), oraz jeden z największych i najnowocześniejszych zakładów przetwarzających uboczne produkty pochodzenia zwierzęcego kat. 3, który w razie potrzeby częściowo może być przekształcany do przetwórstwa uppz kat. 2. Nadzorowane są także podmioty zajmujące się obrotem pasz (51 podmiotów), transportem pasz (18 podmiotów), transportem uppz (19 podmiotów), pośrednicy w handlu uppz (2 podmioty), oraz 3284 gospodarstw paszowych.(dane z rejestru paszowego)

ZATRUDNIENIE

W inspektoracie zatrudnionych jest obecnie 7 lekarzy weterynarii (PLW, Z-ca PLW i 5 lekarzy weterynarii - inspektorów weterynaryjnych), 7 inspektorów weterynaryjnych innych specjalności (wzrost zatrudnienia o 1 osobę), a także 5 pracowników ds. finansów, kadr, obsługi administracyjnej i biurowej, oraz kierowca i pracownik gospodarczy (1/2 etatu). Obsługę prawną Inspektoratu zapewnia zewnętrzna kancelaria prawna. Dodatkowo korzystając z art. 16 ustawy o Inspekcji Weterynaryjnej, PLW wyznaczał do różnych czynności średnio 81 lekarzy weterynarii wolnej praktyki z naszego terenu jak i innych powiatów, a nawet województw.

OCHRONA ZDROWIA ZWIERZĄT

W roku 2023 Inspekcja Weterynaryjna w obszarze ochrony zdrowia zwierząt przeprowadziła na terenie powiatu 647 kontroli. 67 z nich związanych było z przypadkami pogryzień ludzi przez zwierzęta i miało na celu wykluczenie wścieklizny u zwierząt. W związku z brakiem obowiązkowych szczepień psów przeciwko wściekliznie nałożono 12 mandatów na łączną kwotę 1300 zł. W tej liczbie 73 kontroli w 15 stadach drobiu oraz 333 kontroli odbyło się w 144 stadach świń i dotyczyły przestrzegania wymogów bioasekuracji, dobrostanu oraz identyfikacji i rejestracji zwierząt.

W roku 2023 przeprowadzono następującą ilość laboratoryjnych badań monitoringowych w kierunku wykrywania chorób zakaźnych zwierząt :

Nazwa choroby	Gatunek	Liczba przebadanych stad	Liczba przebadanych zwierząt
Pryszczyca	bydło	10	10
Ch. Pęcherzykowa świń	świnie	10	10
Klasyczny pomór świń	świnie	15	15
	dziki	X	25
Gruźlica bydła	bydło	339	11 030
Bruceloza bydła	bydło	273	4857

Bruceloza kóz i owiec	owce, kozy	4	17
Enzootyczna białaczka bydła	bydło	273	4857
Choroba Aujeszky'go	świnie	153	2835
Wścieklizna lisów	lisy odstrzelone	X	41
	zwierzęta padłe		5
Choroba niebieskiego języka	bydło	2	14
	owce	0	0
IBR/IPV	bydło	2	14
Gorączka Q	bydło	2	14
	owce	0	0
ASF	świnie	0	0
	dziki odstrzelone	X	541
	dziki padłe, zabite	X	13
Grypa ptaków	drób	0	0
	ptaki dzikie	X	4

W 2023 r. na terenie powiatu stwierdzono wysoce zjadliwą gryp ptaków u 4 mew śmieszek, znalezionych padłych na tzw. Kanałach w mieście Ciechanów. W związku z tym PLW w Ciechanowie rozporządzeniem prawa miejscowego wyznaczył strefę objętą zakażeniem, w której w celu ograniczenia dalszemu rozprzestrzenianiu się choroby wprowadzono odpowiednie zakazy i nakazy. Po ustaniu zagrożenia restrykcje niezwłocznie zniesiono.

Ponadto na terenie powiatu w roku 2023, w 2 fermach brojlerów kurzych oraz na fermie niosek towarowych pobrano łącznie 5 prób urzędowych (2 u brojlerów, 3 u niosek) w kierunku salmonelli drobiu. Dodatkowo kontrolowano pobieranie prób właścicielskich w stadach brojlerów. Hodowcy pobrali łącznie i przekazali do badań 1267 prób w kierunku salmonelli drobiu z kurników, w których hodowano łącznie ponad 71,7 mln kurcząt brojlerów. W całym 2023 roku nie stwierdzono dodatnich wyników badań w kierunku salmonelli. Salmonella drobiu jest chorobą podlegającą rejestracji, zaś jej niektóre szczepy ze względu na swój zoonotyczny charakter, podlegają zwalczaniu zgodnie z Krajowym Programem. Bakteria ta stanowi także ważne kryterium bezpieczeństwa żywności pochodzenia zwierzęcego, w tym mięsa drobiowego.

Na terenie powiatu nie stwierdzono również innych chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi rejestracji.

Na terenie Polski stwierdzono w 2023 r. 9 przypadków wścieklizny. Choroba wystąpiła u zwierząt dzikich, a 1 przypadek dotyczył także zwierzęcia domowego. Na terenie powiatu ciechanowskiego nie odnotowano dotychczas tej choroby.

W celu zapobieżenia tej chorobie Inspekcja Weterynaryjna :

- przeprowadziła trzykrotne szczepienia ochronne lisów metodą zrzutów z samolotów,
- udzielała informacji mieszkańcom powiatu,
- dystrybuowała ulotki informacyjne o sposobie zapobiegania chorobie, sposobie postępowania w przypadku napotkania zwierząt podejrzanych o chorobę lub też samej szczepionki dla lisów,
- przyjmowała informacje o podejrzeniu choroby i podejmowała działania w celu jej wykluczenia.
- prowadziła monitoring bierny występowania tej choroby na terenie powiatu.

Lekarze weterynarii na terenie powiatu zaszczepili łącznie w 2023 roku 12.298 psów i 211 kotów przeciwko wściekliźnie (wzrost ilości zaczeponych zwierząt w stosunku do roku 2022) . Przeprowadzono także 67 postępowań w celu wykluczenia tej choroby.

W minionym roku IW na terenie całego kraju zaangażowana była w dalszym ciągu w zwalczanie i zapobieganie dalszemu wystąpieniu afrykańskiego pomoru świń. Na terenie kraju stwierdzono wystąpienie 30 (w 2022 r. – 14) ognisk tej choroby u świń i 2686 (w 2022 r. – 2113) przypadków u dzików. Na terenie naszego powiatu w roku ubiegłym nie stwierdzono żadnego ogniska i przypadku ASF. Cały powiat znajduje się aktualnie w obszarze objętym ograniczeniami I, ustanowionym przepisami Unii Europejskiej (obszar o najmniejszym stopniu ograniczeń). W celu zapobiegania wystąpienia tej choroby konieczne jest przestrzeganie przez wszystkich hodowców zasad bioasekuracji stad oraz przepisów dotyczących przemieszczania zwierząt między stadami, a także dotyczących rejestracji i identyfikacji trzody chlewnej. Dlatego stale podnosimy świadomość hodowców oraz staramy przekonywać o konieczności ich współpracy z lekarzami weterynarii. W tym celu IW dystrybuuje ulotki, a pracownicy PIW prowadząc kontrole w podmiotach nadzorowanych podnoszą świadomość w zakresie aktualnych wymagań weterynaryjnych.

W powiecie ciechanowskim ilość gospodarstw utrzymujących świnię zmalała w ciągu 2023 roku ze 161 do 144.

IW w celu zapobieżenia wystąpieniu ASF kontroluje przynajmniej 2 razy w roku wszystkie stada świń w celu weryfikacji spełnienia wymagań dotyczących bioasekuracji. Zmieniła się struktura gospodarstw utrzymujących świnię, których jest zdecydowanie mniej natomiast pogłowie tych zwierząt na terenie powiatu zwiększyło się. Zdecydowanie poprawiło się zabezpieczenie gospodarstw przez wniknięciem wirusa. W wyniku kontroli spełnienia wymagań w zakresie

bioasekuracji w ubiegłym roku wydano jedynie 6 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie uchybień.

NADZÓR NAD REJESTRACJĄ I IDENTYFIKACJĄ ZWIERZĄT

Przeprowadzono w tym zakresie:

- 91 kontroli planowanych IRZ (skontrolowano 75 siedzib stad bydła, 16 siedzib stad świń, dodatkowo 5 pośredników w obrocie bydłem i 4 w obrocie świń). U trzech pośredników wydano decyzje z karą pieniężną za nieprawidłowe zgłaszanie przemieszczeń. Natomiast w gospodarstwach, w których stwierdzono nieprawidłowości nałożono mandaty karne.

Przeprowadzono także 17 kontroli planowanych w ramach wymagań warunkowości w stadach bydła (wcześniej wymogi wzajemnej zgodności CC).

Za nieterminowe zgłoszenia do ARiMR kupna, sprzedaży, urodzeń, padnięć zostały nałożone mandaty karne. Wyniki kontroli IRZ, warunkowości i częściowo minimalnych standardów utrzymywania zwierząt zostały wprowadzone do systemu IRZ plus i mogły mieć wpływ na wysokość dopłat rolniczych wypłacanych przez ARiMR.

Najczęściej spotykane nieprawidłowości dotyczyły:

- nieterminowego zgłaszania, urodzeń, upadków oraz przemieszczeń zwierząt lub braku takich zgłoszeń,
- niewłaściwego prowadzenia księgi rejestracji stada świń i bydła (braki uzupełnione podczas kontroli)
- braku prawidłowego oznakowania zwierząt (kolczykowanie małych cielaków w trakcie kontroli).

Łącznie z zakresu identyfikacji i rejestracji zwierząt we wszystkich podmiotach nadzorowanych nałożono 20 mandatów karnych na kwotę 2350 zł, *przekazano także 2 wnioski do KPP o ukaranie za czynności wynikające z ustawy o IRZ.*

OCHRONA ZWIERZĄT

Przeprowadzono łącznie 78 kontroli dobrostanu (minimalnych standardów utrzymywania) zwierząt gospodarskich (bydło dorosłe, cielęta, świny, owce i kozy, konie, drób). 48 kontroli planowych i 30 doraźnych, w wyniku których najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to: zbyt duże zagęszczenie zwierząt, niewłaściwe warunki utrzymania (ogólny bałagan, niebezpieczne ostre przedmioty w otoczeniu zwierząt), brak stałego dostępu do wody.

Pracownicy Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Ciechanowie w ramach kontroli na wniosek beneficjenta (spełnienia minimalnych standardów utrzymywania zwierząt) przeprowadzili 6 kontroli w tym 4 w stadach bydła i 2 w stadach świń. Po kontrolach zostały wydane zaświadczenia, które rolnicy złożyli do ARiMR.

Przeprowadzono również 30 kontroli interwencyjnych (psy, bydło). W wyniku niektórych kontroli nałożono mandaty karne, wydano zalecenia pokontrolne oraz decyzje nakazujące usunięcie uchybień i egzekwowano ich realizację.

W 3 przypadkach skierowano zawiadomienie do organów ścigania dotyczące uzasadnionego podejrzenia przestępstwa polegającego na znęcaniu się nad zwierzętami. W jednym przypadku złożono wniosek do Wójta Gminy o czasowe odebranie zwierząt. Jedną skargę na organ gminy dotyczącą niewłaściwej realizacji zadań związanych z zapobieganiem bezdomności zwierząt przekazano do Rady Gminy.

W omawianym okresie skontrolowano także 3 ubojnie pod względem dobrostanu zwierząt. W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie dobrostanu zwierząt.

BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOŚCI POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO

W ramach nadzoru nad produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego pracownicy PIW Ciechanów przeprowadzili 497 kontroli, w 149 podmiotach. 33 spośród nich dotyczyły kontroli środków transportu do przewozu produktów pochodzenia zwierzęcego. Najczęściej stwierdzane uchybienia dotyczyły niespełnienia wymagań w zakresie:

- stanu sanitarnego pomieszczeń wykorzystywanych do produkcji żywności (w 14 podmiotach),
- sprzętu i wyposażenia (w 12 podmiotach),
- higieny osobistej pracowników (w 5 podmiotach),
- systemu HACCP (analizy zagrożeń i krytycznych punktów kontroli) lub jego stosowania (w 5 podmiotach),
- zabezpieczenia zakładów przed szkodnikami i ich zwalczania (w 6 podmiotach),
- możliwości śledzenia i znakowania żywności (w 11 podmiotach),
- braku potwierdzenia badaniami właścicielskimi jakości wody wykorzystywanej do produkcji żywności (w 2 podmiotach),
- innych, specyficznych wymagań określonych w rozp. 853/2004 lub 852/2004 (w 4 podmiotach – wystąpienie antybiotyku w mleku surowym dostarczonym do zakładu przetwórczego,
- ustalenia terminu przydatności do spożycia (w 1 podmiocie),
- wymagań dotyczących prowadzenia właścicielskich badań mikrobiologicznych (w 7 podmiotach),
- wymagań dla opakowań i materiałów pomocniczych (w 1 podmiocie),
- programów warunków wstępnych (w 1 podmiocie).

W wyniku kontroli wydano 14 decyzji nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień, podjęcie określonych działań lub wdrożenie odpowiednich procedur. Wydano także:

- jedną decyzję zakazującą produkcji w zakładzie przetwórczym,
  - 31 decyzji dotyczących wyrażenia zgody na przeprowadzenie ubojów sanitarnych,
  - 2 decyzje dotyczące zatwierdzenia projektu technologicznego zakładu,
  - 30 decyzji dotyczących zatwierdzenia i rejestracji nowych zakładów lub nowych działalności.
  - 4 decyzje dotyczące nadania uprawnień eksportowych do krajów trzecich.
- Wyegzekwowano wykonanie wszystkich nakazanych działań.

W ubojniach zwierząt na terenie powiatu poddano ubojowi celem pozyskania mięsa i przeprowadzono badanie przedubojowe i poubojowe u 3390 szt. świń (w 2022 r. – 11 907 szt.), 0 szt. sztuk bydła (w 2022 r. 41 sztuk) oraz 251 890 665 sztuk drobiu (w 2022 r. – 226 558 228 szt.). Dodatkowo w gospodarstwach na terenie powiatu pod nadzorem IW poddano ubojowi na użytek własny 40 szt. świń.

W ramach Krajowego programu badań kontrolnych obecności substancji niedozwolonych oraz pozostałości chemicznych, biologicznych i produktów leczniczych w żywności pochodzenia zwierzęcego pobrano i zbadano 1471 próbek żywności. Dodatkowo poza planem krajowym, w celu weryfikacji badań właścicielskich, pobrano i zbadano 104 próbki żywności oraz 15 dodatkowych próbek na zlecenie PIW-PIB Puławy). Tylko w 4 przypadkach stwierdzono niezgodne wyniki badań w ramach wymagań dla bezpieczeństwa żywności. W przypadku wyników niezgodnych prowadzono kontrole, wdrażano nakazowe postępowanie administracyjne, w tym dotyczące wycofania żywności niespełniającej kryteriów bezpieczeństwa żywności, zobligowano zakładu do przedłożenia Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii w Ciechanowie planów naprawczych.

W wyniku tych kontroli zespół BŻPU wystawił 2 mandaty karne na łączną kwotę 150 zł, oraz 10 decyzji na kary administracyjne na łączną kwotę 28 750 zł.

PASZE I UTYLIZACJA

W sektorze paszowym skontrolowano 51 podmiotów, w których przeprowadzono łącznie 66 kontroli. W 2 podmiotach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie higieny pomieszczeń oraz stanu technicznego i sanitarnego wyposażenia, etykietowania pasz, oraz wydano 2 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie uchybień oraz wyegzekwowano ich wykonanie.

W sektorze utylizacyjnym przeprowadzono łącznie 32 kontrole w 22 podmiotach (pozyskiwanie, przetwarzanie, obrót i transport). Nie stwierdzono nieprawidłowości.

W ramach krajowego monitoringu pasz i wody do pojenia zwierząt pobrano i przebadano 57 próbek. Nie stwierdzono wyników niezgodnych. Dodatkowo pobrano 7 pozaplanowych prób urzędowych paszy (na wniosek podmiotu w celu potwierdzenia spełnienia wymagań eksportowych na kraje trzecie) i 3 próby urzędowe na obecność pestycydów oraz w kierunku wykrywania salmonelli. Nie stwierdzono wyników niezgodnych.

Za niespełnienie wymagań weterynaryjnych w zakresie pasz i utylizacji nałożono 1 mandat karny na kwotę 200 zł.

NADZÓR NAD WYSYŁKĄ ZWIERZĄT I PRODUKTÓW POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO

W roku 2023 Powiatowy Lekarz Weterynarii przeprowadził 38 kontroli przesyłek eksportowych żywych zwierząt z terenu powiatu ciechanowskiego do krajów trzecich, w ramach których wystawiono świadectwa zdrowia na 2 283 760 szt. piskląt jednodniowych i 5 psów. Przeprowadzono także kontrole i wystawiono urzędowe świadectwa na 26 przesyłek liczących 4 844,01 ton ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego wysyłanych do krajów trzecich, 20 przesyłek liczących łącznie 355,028 ton produktów mlecznych oraz 709 przesyłek na 3101,953 ton mięsa z zakładów z terenu powiatu poza obszar UE.

Dodatkowo wystawiono 2322 zaświadczeń przedeksportowych poświadczających spełnienie wymagań weterynaryjnych dla mięsa drobiowego eksportowanego do blisko 100 krajów świata, w oparciu o które urzędowi lekarze weterynarii sprawujący nadzór nad chłodniami składowymi, bądź zakładami w krajach UE wystawiali świadectwa eksportowe.

Kontroli weterynaryjnej poddano także :

- 84 przesyłki liczące 940 szt. bydła z krajów UE na teren naszego powiatu,
- 102 przesyłki liczące 3784 szt. świń z krajów UE na teren powiatu.

Urzędowi Lekarze Weterynarii z wyznaczenia Powiatowego Lekarza Weterynarii w Ciechanowie oraz pod jego nadzorem prowadzą także badanie/kontrole zwierząt przeznaczonych w obrocie krajowym (głównie świń do rzeźni i innych stad oraz drobiu do rzeźni) wystawiając przy tym świadectwa zdrowia).

PODSUMOWANIE

Wyniki prowadzonych kontroli oraz badań laboratoryjnych pozwalają wysoko ocenić bezpieczeństwo weterynaryjne na terenie powiatu ciechanowskiego w roku 2023.

W 2023 r. w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Ciechanowie odbyły się 3 kontrole zewnętrzne prowadzone przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii, dotyczące weryfikacji poprawności zatwierdzenia zakładów oraz audyt w zakresie urzędowego pobierania próbek pasz i wody stosowanych u zwierząt gospodarskich w latach 2022-2023. Na przełomie lipca i sierpnia 2023 r. miał miejsce audyt właściwych władz Meksyku w zakładach sektora drobiowego zainteresowanych uzyskaniem uprawnień eksportowych na wskazany rynek. Wyniki tych kontroli i audytów także potwierdziły, że podmioty z terenu powiatu ciechanowskiego spełniają wymagania weterynaryjne UE oraz standardy niezbędne do prowadzenia eksportu do krajów trzecich. Wysoko oceniona została również organizacja nadzoru nad produkcją żywności oraz zapobieganiem i zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt realizowana przez Inspekcję Weterynaryjną.

Nie mniej jednak, zagrożenie wystąpienia na terenie powiatu ciechanowskiego afrykańskiego pomoru świń, grypy ptaków, a także wścieklizny jest stale realne. Szczególnie wysokie ryzyko, z tendencją do średniego jest wystąpienie transmisji pałeczek salmonella. W/w czynniki zakaźne wywołujące choroby, na terenie naszego kraju nie zostały zlikwidowane. Ciągłe pojawiają się nowe przypadki ASF u dzików i świń, grypy ptaków u ptaków dzikich i hodowlanych, a także nowe, choć już tylko pojedyncze, przypadki wścieklizny u zwierząt. W dalszym ciągu cały obszar powiatu znajduje się w obszarze zagrożonym wystąpieniem ASF (strefa I). To wymaga stałego ścisłego nadzoru nad przemieszczaniami zwierząt z gatunków wrażliwych oraz prowadzenia działań prewencyjnych w miejscach utrzymywania gatunków wrażliwych. Dalsze systematyczne podnoszenie się świadomości rolników i przedsiębiorców, przekładające się na podnoszenie standardów związanych z bioasekuracją gospodarstw i innych podmiotów, pozwala jednak optymistycznie patrzeć w przyszłość.

W roku bieżącym Powiatowy Lekarz Weterynarii w Ciechanowie, w celu zapewnienia zdrowia publicznego systematycznie realizuje nałożone na Inspekcję Weterynaryjną zadania w zakresie ochrony zdrowia zwierząt i bezpieczeństwa produktów pochodzenia zwierzęcego.

Duża część działań IW skupiona jest nadal na monitorowaniu sytuacji względem ASF, grypy ptaków i wścieklizny, salmonelli w stadach drobiu i mięsie drobiowym. Planowane jest prowadzenie trzykrotnej akcji szczepienia ochronnych lisów wolnożyjących przeciwko wściekliznie. Realizowane są dotychczasowe programy monitoringowe chorób lub substancji niebezpiecznych. Prowadzone są kontrole podmiotów z przestrzegania wymagań weterynaryjnych w zakresie zdrowia i ochrony zwierząt, bezpieczeństwa żywności oraz pasz i ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego, a także tz. warunkowości (dawniej wymogów wzajemnej zgodności).

POWIATOWY LEKARZ WETERYNARII
w Ciechanowie
lek. wet. Mariusz Dobosz

